

عنوان مقاله:

واکوی روش شناسی فقهی علامه طباطبایی (ره) مبتنی بر تفسیر آیه ۶ سوره مائده

محل انتشار:

اولین کنگره بین المللی علامه سید محمد حسین طباطبایی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

نوشین چترچی - استادیار عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف

خلاصه مقاله:

در علم فقه، استخراج احکام، مبتنی بر روش و مبانی اصولی، با تکیه بر منابع چهارگانه، صورت میگیرد. یکی از مهم ترین و اصلیتترین منابع، در این باره، قرآن است. براین اساس، پژوهش حاضر میکوشد به این سوال پاسخ دهد که آیا علامه طباطبایی (ره)، در میزان که منبع تفسیری بنیادینی است، از روش ویژه‌های برای استخراج احکام، استفاده نموده است؟ و آیا می توان این روش را استخراج نمود؟ برای پاسخگویی بدین سوال، با کنکاش در میزان، آیا میتوانیم روش فقهی علامه را در تفسیر آیات الاحکام مورد مذاقه قرار دهیم؟ جستجو در متن میزان، ما را به ندرت با این امر مواجه می کند. اما نگاهی به آیه ۶ سوره مائده، ما را با گستره نگاه علامه، مبتنی بر تفسیر فقهی که متضمن حکم شرعی فرعی عملی است آشنا میکند. با واری تفسیر آیه ۶ سوره مائده در میزان، میتوان به یک الگوی منسجم و روشمند نسبت به منطقی و شیوه‌های استنباط احکام فقهی موجود در قرآن راه یافت و از سوی دیگرمدخل ورود و زمینه های مناسب را برای استخراج احکام فقهی نوپدید، از نگاه علامه فراهم می کند. از نگاه علامه منابع معتبر تفسیر فقهی همان منابع معتبر نقلی و عقلی فقهی یعنی کتاب، سنت، عقل و اجماع است، اما از پیش فرض های بنیادین و مبانی تفسیر فقهی علامه، علاوه بر وحیانی و حکیمانه بودن قرآن، امکان و جواز فهم و تفسیر قرآن، تحریف ناپذیری قرآن، حجیت ظواهر قرآن و جدایی ناپذیر بودن قرآن و سنت و حجیت خبر واحد و ممنوعیت تفسیر به رای است. برخی از ابزار تفسیر فقهی ای که علامه، مبتنی بر آیه ۶ مائده، از آنها برای استنباط احکام فقهی استفاده کرده اند عبارتند از: قواعد ادبیات عرب، اصول محاوره عقلایی و قواعد تفسیری، قواعد فقهی، اصولی، استدلالهای عقلی، شان نزول، قرانات، علم رجال و درایه و فقه الحدیث، احادیث فقهی و استفاده از روش های تفسیری همچون تفسیر قرآن به قرآن، روایی، عقلی و... علامه علاوه بر دقتهای ادبی و فقهی و روش های استدلالی در بسیاری از آیات الاحکام از شیوه تطبیقی نیز استفاده کرده، نظر مفسران و فقهای اهل سنت را نقل قول و نقد کرده است و همواره برتری دیدگاه شیعه را به کمک دلیل، اثبات میکند. میتوان اشاره نمود که علامه از این طریق به فهم مراد جدی خداوند راه یافته است.

کلمات کلیدی:

قرآن، علامه طباطبایی، تفسیر میزان، آیه ۶ سوره مائده، روش شناسی فقهی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2052664>

